

88-årig frataget svæve- flyve- rekord

REKORD-STRID: Det er mere end 30 år siden, flyvningen fandt sted. I Holbæk mener en ældre mand, at hans distancerekord med svævefly uberegtiget blev taget fra ham.

Af Jørgen Juul

HOLBÆK: En dag i 1983 foretog Verner Jaksland fra Holbæk en meget lang tur i et svævefly i Australien. Så lang, at man i nogle dage troede, der var tale om en verdensrekord. Det blev senere nedjusteret til at være en danmarkskrekord. Rekorden blev først godkendt, senere underkendt. Det præger fortsat den nu 88-årige Verner Jakslands liv.

Han føler, at han uretmæssigt blev frataget rekorden dengang, og at han blev hængt ud som snyder.

Jaksland føler også, at han gennem mange år har kæmpet en forgæves kamp for at få sin ret.

Mange af dem, der havde med sagen at gøre i 1983, er ikke til mere. Det gør det hele endnu mere vanskeligt.

- Men hvis der er nyt i sagen, hvis der er noget, der ikke tænkt med i afgørelsen, eller hvis der er afgørende, nye detaljer, der kan lægges frem, må vi se på sagen igen, siger Hjalmar Nielsen, Tønder, der er formand for Kongelig Dansk Aeroklub. Hvis Verner Jaksland kan påvise, at der er sket en fejlbehandling af hans sag, kan vi tage den op igen. Principielt er det underordnet, hvor lang tid det er siden, det er sket, siger KDA's formand, der - skal det understreges - ikke havde noget med sagsbehandlingen at gøre dengang i 1980'erne.

Rekord pludselig annulleret

SVÆVEFLYVNING: I 1983 fløj holbækkeren Verner Jaksland 570 kilometer i et svævefly i Australien. Det blev i første omgang vurderet som en verdensrekord, senere nedjusteret til at være dansk rekord. Men pludselig var hans godkendte flyvning ikke godkendt længere, fortæller han.

Verner Jaksland fløj sig i 1983 til en rekord i Australien. Rekorden blev godkendt efter gældende regler, men siden annulleret. Utilstedeigt, mener Jaksland og en tidligere svæveflyverkollega. Foto: Mik

Af Jørgen Juul

HOLBÆK: På Strandmøllevej i Holbæk sidder en 88-årig mand og føler, at han uretmæssigt blev frataget en danmarkskrekord. Han føler sig også hængt ud som snyder. Han har det skidt med begge dele. Manden hedder Verner Jaksland, og han var tidligere en ualmindelig dygtig svæveflyver.

I 1983 satte han en rekord i Australien. Men rekorden blev taget fra ham. Det skete med snyd, mener Jaksland - og synes, at det siden er ham, der i visse kredse af svæveflyvesporten er blevet betragtet som snyder. Andre i sporten betragter Verner Jaksland som den retmæssige indehaver af den rekord, der blev sat i 1983. I nogle dage blev rekorden - fejlagtigt - vurderet som en verdensrekord. Det var det ikke. Men det var en dansk rekord i distanceflyvning.

Centralt i det hele står en flyvning, som Jaksland foretog i det sydøstlige Australien. Den flyvning var, ifølge Jaksland og andre inden for svæveflyvesporten, på 570 kilometer. Det var 20 kilometer længere end den hidtidige rekord inden for distanceflyvning med det, der hedder motorsvævefly.

- Rekorden er min, siger Jaksland.

Opbakningen

Han bakkes op af en tidligere svæveflyve-kollega, der betegner Jaksland flyvning i Australien i 1983 som genial og siger, at det, at rekorden blev taget fra holbækkeren, er både mærkeligt og mistænkeligt.

- Udgangspunktet blev, at Verner Jakslands præstation blev tilsidesat for en andens dårligere flyvning, siger Kilden.

De to har henvendt sig både til Dansk Svæveflyver Union og Kongelig Dansk

Aeroklub, der er en paraplyorganisation for private flyveorganisationer, og til FAI, der står for Fédération Aéronautique Internationale. Med ringe resultat, som de to siger.

- Alle er utroligt håndske i den sag, siger Jakslands tidligere flyve-kollega. Sagen er lukket, hvis man spørger de officielle instanser.

- Rekorden er min, siger Jaksland.

I slutningen af 1982 blev jeg ringet op af en dansk flyvekammerat fra Australien, fortæller Jaksland. Vi havde konkurreret tidligere, og nu ville han høre, om jeg var interesseret i at være med til at sætte et par rekorder med motorsvævefly. Han havde adgang til en såkaldt PIK-20'er, som vi kunne bruge til målflyvning og fri distance. Rekord-distancen på det tidspunkt var kun lidt over 500 kilometer. Det eneste, jeg skulle tage med, var min rystebareograf. Jeg glædede mig til turen.

Det kom dog ikke til at gå

så godt, som Jaksland håbede, siger han. Der gik knas i aftalen.

- Min flyvekammerat sagde, at PIK-20'eren ejer ikke ville låne sit fly ud til andre end netop min kammerat. Så var den del af planen allerede gået i vasken, og Jaksland var tæt på at droppe planen om et rekord-forsøg.

Rekorden og væddemålet

- Men flyveforholdene var usædvanligt gode. Skæbnen ville, at jeg mødte en tysker, jeg kendte, og han foreslog, at jeg lejede en IS-28, en to-sædet motorsvæver med fast motor. Det var ikke en drøm af et konkurrencefly, men min eneste mulighed.

Jaksland opsogte det lokale flyvecenter og fik lov at leje IS-28'eren, selv om han fik at vide, at sådanne et fly ikke havde svæveegenskaber til en verdensrekord. Han væddede ovenikøbet med centrets chef. Hvis ver-

densrekorden blev slået, skulle centret betale flyets brændstof.

- Da jeg sad i flyet, parat til rekordforsøget, kom min danske kammerat til stedet og forlangte at få flyet udleveret til en elevflyvning, siger Jaksland. Mit fly forsvandt, men jeg kom i luften med godt en times forsinkelse.

- Flyvningen blev en hård fight, siger Verner Jaksland. Jeg kom ud over kanten på det kort, jeg havde med, så at sige.

Jaksland landede ved en farm, hvis ejer, Benny Malone, kunne fortælle, at der var mere end 550 kilometer i fugleflugt til flyvecenteret. Det viste sig, at flyvningen var på 570 kilometer.

Barografen emballeret

Fra farmerens telefon ringede Jaksland til KDA i Roskilde. Benny Malone bekræftede landingsstedet og tidspunktet for landin-

gen, og at motoren var kold og slukket. Barografen blev emballeret.

På flyvecenteret blev barogrammet kontrolleret, og det blev bekræftet, at turen var korrekt registreret.

Barogrammet skulle sendes videre til Gliding Federation of Australia.

- Australierne bekræftede, at rekorden var i hus, og at de ville ekspedere dokumentationen videre til Fédération Aéronautique Internationale. Ifølge Jaksland indtraf der derefter en mærkelig hændelse.

Hans danske flyvekammerat sagde, at han havde brug for at låne Jakslands barograf. Jaksland afviste. Han ville have sin barograf med hjem til Danmark. Det endte dog med, at flyvekammeraten lånte barografen.

Undervejs til Danmark blev Verner Jaksland orienteret om, at der ikke var tale om en verdensrekord. Den

havde englænderen C. Willson slået med en flyvning på 650 kilometer.

- En dygtig pilot. Verdensrekorden kunne ikke være i bedre hænder, skriver Verner Jaksland på sin hjemmeside. Men danmarkskrekorden var min.

Flere ansøgninger

Tilbage i Danmark mente Jaksland, at der gik meget lang tid med at behandle hans rekord-ansøgning.

KDA oplyste, at det var, fordi der var blevet indleveret ansøgninger fra to andre svæveflyvere. Den ansøgning, der kom lige efter Jakslands, var fra hans flyvekammerat i Australien. Flyvningen var udført otte dage efter Jakslands distanceflyvning. Flyvningen var 38 kilometer kortere end Jakslands, men blev godkendt som dansk og skandinavisk rekord.

En omfattende korrespondance fulgte med fokus på

-for udenforstående - en indviklet gennemgang af barograf, højdepen og såkaldte rystepen for at slå fast, hvornår motoren havde været i gang på svæveflyet.

Alle rekord-ansøgninger blev godkendt, men efter nogen tid blev Sportsudvalget opfordret til at se bort fra ansøgning nummer 209 - den fra Jaksland. I Kongelig Dansk Aeroklub mente man nu, at rystepennens spor i Jakslands barograf var unrecognisable, ugenkendelig i betydningen utydelig.

Jakslands godkendte flyvning var ikke godkendt længere. Det betegner han på sin hjemmeside som utilstedeigt. Det afgørende i det spørgsmål var nemlig, at Sportsudvalget som højeste sagkundskab havde godkendt dokumentationen efter gældende regler i Danmark i 1983, og at rystepennens spor - der skal vise, om motoren har været i brug - efter disse regler tydeligt

viste, at motoren ikke havde været startet i det interval, hvor den skulle være slukket.

Ingen forklaring

Det afgørende dokument i det spørgsmål, barogrammet, er vist på Jakslands hjemmeside - alle kan kigge med.

Han har aldrig, siger han, fået en forklaring på, hvorfor hans ansøgning blev ignoreret.

- Jeg blev ikke kaldt til et møde om sagen i KDA.

- Formelt var den aldrig blevet afvist, for jeg modtog aldrig et afslag. I KDA henviste man til DSvU, og i DSvU svarede man, at godkendelsen af barogrammet var blevet annulleret efter henstilling fra KDA. Det var umuligt at finde hoved og hale i.